

Про видання «Історія музейної справи та зоологічних музеїв університетів України» І. В. Шидловського (2012)

Ігор ДИКИЙ

*Львівський національний університет імені Івана Франка
вул. Грушевського 4, Біологічний факультет ЛНУ, 79005, Львів
i.dykyu@gmail.com*

В епоху, коли внаслідок антропогенного впливу швидкими темпами змінюється структура природних ландшафтів та катастрофічно збіднюється генофонд біосфери, на особливу увагу заслуговує збереження колекцій і фондів зоологічних музеїв, зібраних впродовж багатьох століть.

Ґрунтовно дослідити особливості біології видів, які знаходяться на межі зникнення або ж зникли з лиця Землі, можна лише з допомогою зразків, що збережені у зоологічних музеях. Зоологічні музеї перш за все служать базою для наукових досліджень, і також використовуються для учбово-просвітницьких цілей.

Більшість відомих біологів минулого і теперішнього часу формували свій світогляд під час відвідин природничих музеїв у дитячому і молодшому шкільному віці. Це часто спонукало їх до збирання колекцій тварин, рослин, викопних організмів. Захоплення збиральницькою діяльністю не має вікових обмежень. Музейні природничі експозиції завжди посилювали емоційний стан відвідувачів. Діти, школярі і студенти вчать розрізняти різноманітних тварин, отримують знання особливостей біології різних видів тварин, дізнаються про їхній природоохоронний статус, причини різкого скорочення чисельності або їх вимирання. Це дозволяє закласти в молоді своєрідний фундамент природоохоронної свідомості. Отримати певні навички, які допоможуть їм в майбутньому відрізнити рідкісний та зникаючий вид від звичайного та донести цю інформацію до інших.

З огляду на це, монографія «Історія музейної справи та зоологічних музеїв університетів України» Ігоря Віталійовича Шидловського є дуже актуальною і своєчасною. Видання містить матеріали щодо виникнення та розвитку музейної справи у світі та Україні зокрема і містить важливу інформацію про стан зоологічних колекцій і в цілому зоологічних музеїв у вищих навчальних закладах України.

Книга складається з двох розділів, які розкривають суть музейної справи та історію музейництва, а також словника термінів, які найчастіше застосовують на практиці.

У першому розділі «*Історія музейної справи та музеології*» висвітлено первісне поняття «музей». Автор описує кілька епох – домузейну (від початку II тисячоліття до Різдва Христового і до скарбниць XIV ст.), протомузейну (XIV–XVII ст.) як епоху великих колекціонерів княжого роду, детально аналізує палеомузейну (XVII–XVIII ст.) та мезомузейну епохи (кінець XVIII – I пол. XX ст.).

Завершує перший розділ оглядом неомузейної епохи (від закінчення Другої світової війни і до наших днів). Цей розділ чудово проілюстрований кольоровими світлинами експозицій багатьох природничих музеїв світу.

У другому розділі представлено ґрунтовний матеріал про 22 зоологічні музеї університетів України, їхню історію та якісний і кількісний склад колекцій. Зокрема, кожна стаття про музей гарно ілюстрована якісними кольоровими світлинами експозицій та окремих рідкісних експонатів або колекцій. Це сприяє уяві читача і є свого роду візитною карткою кожного з музеїв. Важливо відзначити, що подібний огляд підготовлено вперше, і це зроблено саме завдяки ентузіазму, наполегливості і гарним контактам автора — І. В. Шидловського — з колегами з інших установ.

В кінці розділу автором подано важливу інформацію у двох таблицях, зокрема й таблицю, що висвітлює кількість одиниць зберігання по кожному з університетських зоологічних музеїв. У другій таблиці подано поштові адреси зоологічних музеїв університетів України, що є особливо цінним довідковим матеріалом. Завершує монографію словник музейної термінології, де автор наводить основні терміни та поняття, які використовують при роботі з музейними зразками і колекціями. В кінці подано список використаної літератури та іменний покажчик.

Монографія слугуватиме хорошим довідковим матеріалом для студентів, аспірантів, наукових співробітників біологічного профілю та широкого кола читачів, які цікавляться музеями України, їхніми збірками та історією музеології.



Шидловський І. В. Історія музейної справи та зоологічних музеїв університетів України / За ред. Й. В. Царика. — Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2012. — 112 с. — ISBN 978-966-613-940-8.